

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt II. De gradibus supereminentis contemplationis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

de futuris suscipit, quia subtiliter locutionis intime afflatis mens, & raptim & occulte cognoscit. Et initia: l'ix suspireremus apprehendimus, quia ipsi que que nostra erat opera raptim tenuiterque pensamus. Hac Gregorius.

Divus quoque Bernardus lib. de diligendo Deo,
Quando huiusmodi, inquit, experitur affectum, ut di-
vino inebriatum amore animus oblitus sit, factusque si-
bi ipsi tamquam vias perditum, rorus pergit in DEV' M',
& adhuc DEO, minus cum eo spiritus fiat, & dicat:
Desic caro mea, & cor meum: DEV'S cordis mei, &
pars mea DEV'S in eternum. Beatum dixerim & san-
ctum, cui tale aliquid in hac mortali vita raro inter-
dum, aut vel semel, & hoc ipsum rapime atque umas
vix momenti spatio experiri donatum est. Te enim
quodammodo perdere tamquam non sis, & omnino
non sentire te ipsum, & a temeritate pro examinari, & pa-
nem annulari, calesta est conversations, non humane
affectiones. Hoc sic.

Ad hanc etiam contemplationis speciem spectat modus ille aliusmodum contemplandi DEUM, quem primo homini in statu innocentiae DEUS immisit, de quo D. Thomas de verit. quest. 18. art. 2. ita scribit: *Et inde est quid nec DEV M nec alias substantias immateriales cognoscere possumus naturaliter, nisi per res sensibiles: sed ex perfectione gratia hoc habebat nomen in statu innocentiae, ut DEV M cognosceret per inspirationem internam ex irradiatione divina sapientie, per quam modum DEV M cognoscet non ex visibilius creaturis, sed ex quadam spirituali similitudine sue menti impressa. Ita igitur in homine duplex cognitio erat, una qua cognoscetabatur DEV M conformiter Angelus per inspirationem internam, altera qua cognoscetabatur DEV M conformiter nobis per sensibiles creaturem.* Hac tenus D. Thomas.

Qui præcreat in solutione ad 4. ita inquit: Ad am
conformabatur Angelo in cognitione contemplationis
per gratiam, sed prater hoc habebat aliam cognitio-
nem sua natura competentem. Addocique in solu-
tione ad 6. Augustinum lib. 8. super Genes. ad lute-
ram, cap. ult. Tom. 3. Forre inquit sic cum eis lo-
quatur, scilicet primis parentibus, eis non tantum
participatione divina sapientia quam a capiunt Ange-
li, tamen pro humano modulo, quantumlibet minus.
Quibus in verbis S. Thomas in solutione ad 6. do-
ceat, D. Augustinum loqui de illa cognitione, qua
est per inspirationem divinam, & non de ea, qua
ex creaturatum notitia procedit, qualis est qua
habetur per donum intellectus.

C A P V T II.

Degradibus supereminentis contemplationis.

Sublimitas hujus contemplationis è duplicitate principio procedit. **E**x duplicitate principio, (ut præclarè consideraret D. Thomas 2.2. quæst. 173. art. 2. & 3.) contemplationis splendorē & nobilitatem possumus expendere. Primo, ex majori & pleniori influxu luminis intellectualis, quando DEUS infundit clarius & perfectius lumen animæ contemplanti. Secundo, ex immixtione sive infusione novarum specierum, seu similitudinum in mente contemplantis, vel secundum novam ordinatio- nem praexistentium specterunt. Aliquando enim DEUS similitudines imaginarias de novo solet imprimere non per sensum acceperas; ut si aliquid excedat nato imprimenterum in imaginatione colorum similitudines: aliquid vero infundit nouas species ineligibiles ipsi menti, sicut patet de his, qui accipiunt scientiam vel sapientiam influ-

sam, sicut Salomon & Apostoli: & demum aliquando species præexistentes divinius ordinantur, ut melius repræsentent menti ea ad quæ repreßentanda à DEO sunt ordinata.

His igit̄ pr̄missi, quadruplicem gradum in Quatuor
hac eminenti contemplatione distingue posſu- affigñā-
mus. *Primus*, quando infundatur tantum lumen iur, &
supernaturale, nullis speciebus de novo immixtis, declarans
neque præexistentibus divinitus ordinatis: & hoc iur ga-
est contemplati divina per inspirationem interius lumen,
sive per lumen infusum. *Secundus*, per nos petem-
vam ordinationem divinitus factam imaginabilis-
lum specierum. *Tertius*, per novam impressio-
nem eorumdem similitudinum. *Quartus*, per infu-
platio-
nem intelligibilium specieum, vel novam ea-
nia.

rum divinitus factam ordinacionem. His sunt gradus supereminentes & altissime contemplationis: quos si ad invicem comparare velis, primus gradus, qui se tener ex parte luminis infra, nobilitas est omnibus aliis, si praeceps considerentur. Nobilitas enim sine dignitate contemplationis non tam à phantasmatibus, etiam divinitus infusis, quam à pleniori & eminentiori lumine intelligibili, quod confirmat & elevat potentiam intellectivam, confundenda est, ut aperte testatur D. Thomas i. part. quest. 12. art. 13. ad 2.

Si vero falso sit de lumine infuso simili cum speciebus, vel divinitatis infinitis, aut jam praexistenteribus coniuncto, ut frequentius solet evenire, tunc insimum gradum tenet ea contemplatio, in qua simili cum intelligibili lumine species in mente praestantes divinitus ordinantur: medium, quando divinum intelligentia radice menti insimum juvante similitudines imaginariae divini uitae denudent etiam impressas, quibus expressius & clarius contemplatio cum objecta illuminata & mente representantur: supremum demum, cum non solum intelligibile lumen, sed & species intelligentiae divinitus imprimuntur est enim his modis contemplationis gradus nobilior omnibus basius, quia tam ex parte luminis, quam ex parte specierum intelligentium, omnes alios facile superat; tunc enim ipsa veritas nudè ac purè, ut in se est, ab intellectu contemplatur. Quare manifestum est, ut verbis D. Thomæ utrius 2. 2. quest. 174. art. 1. quod manifestatio divinae veritatis, que sit per nudam contemplationem veritatis, potior est, quam illa quae sit sub similitudine corporalium rerum: quia magis appropriate ad visionem partis, secundum quam in essentia DEI veritas conficitur.

E: inde colligit D. Thomas, quod propheta, per quam revelatur nudè intelligibilis veritas, est dignior illa in qua veritas supernaturalis manifestatur per similitudinem corporalium recum, sicut de David dicitur 2. Reg. 23: *Misi locutus est fortis Israel.* Et postea subdit: *Sicut lux auro- ra oriente sole manè ab absque nubibus rutilat.*, &c. Dicitur verò tunc in intellectu veritatem nudam conspicere; quia ita clare veritatis cognitio intellectui infunditur, ut non ex similitudine aliquarum imaginum veritatem accipiat, inquit ex veritate jam perfecta ipse sibi imagines sivephantasmata format, quibus uitius propter naturam nostram in intellectu, ut præclarè notavit D. Thomas quæst. 12. de verit. art. 12. in corpore, & ad 2. Recolere enim oportet, in nostro intellectu duas esse veluti fenestræ, ut in superioribus ac tigimus: altera, quæ versus Orientem, id est, ipsius DEUM respicit; altera, quæ ultro aperta est ad Occidentalem plagam, per quam ingrediuntur sensibilia omnia, ad interiorem intellectus officinam. Illa prior est, quæ immediate ipsi fenestræ sunt in intellectu.

& ad
quid illæ
serviant.

& ad DEO supponitur, per quam nulla ingreditur creatura: solus enim C reator, ad quem animæ nostræ dominium spectat, habet clavem auream istius felicitatis five portæ , per quam aliquando ingreditur ad animam nostram, immediate eam suo lumine tangendo, & species intelligibilis infundendo. Itaque in illo, quasi priori, naturæ veritas sine ullo phantasmatum involucro nude compicitur; quamvis, ut probabilior sententia teneret, resulant statimphantasmata in imaginatione. Hec igitur contemplatio est nobilissima, & à divo Augustino, cuius tenetiam amplexus est D. Thomas alioque Patres, vocatur *visio intellectualis*, quæ aliorum est , & excellentior alius visionum generibus.

Hujusmodi lumen & species intelligibiles fuerunt impressæ primo parenti, ut advertit D. Thomas de verit. quæst. 13. art. 2. ad 9. ubi docet, pri-
mo parentem per immisiones intelligibiles, (id est, per immisionem luminis & specierum in el-
ligibiliū) DEUM fuisse contemplatum, & que-
stion. 12. ut supra, loquens de speciebus intelligibili-
bus in filio primo parenti, ita scripsit: Per quas
DEUM, nq. it. non ex visibilibus creaturis, sed ex hac
spirituali similitudine sacramenti impressa contempla-
batur. Quam similitudinem D. Thomas 1. part.
quest. 94. art. 1. vocat intelligibiles effectus, quos
clara & firma contemplatione ex irradiatione
prima veritatis percipiebat. Et sic suis (inquit que-
stione 13. de verit. ut supra) effectis Ade, ut dicitur
Gen. 2. in Glossa: quia effectus recte intelligitur ad hoc
immissa, ut mens Ade particeps Angelica curia, &
trans in sanctuarium DEI, novissime intelligerer, Ita
B. Thomas.

Dicitur verum de hac contemplatione , in qua
divinitus tam lumen quam species infunduntur,
egi Dionysius Cart. si quis in Opuscul. de vita
inclusarum, cap. 19. ubi loquens de contempla-
tione perfecta, a scribit: Interdum sit hoc per simili-
itudines corporales, interdum per formas imagina-
rias, interdum vero sublimius, purius ac divinus per
species & radios intellectuales, hoc est, per solam in-
tellectualem illuminationem, & spirituali speciei aut
luminis infusionem, ut contingere solet persona perse-
ctis, heroicis, & divinis, que sepe inopinatis exercitibus
feruntur, seu portis raptantur in DEV M. qui frequen-
ter benignissime sic subito & ex improviso preveni-
mentes illarum, quod absque proprio conamine illu-
strantur & inflamantur a Spiritu sancto , tamque
suavissime replentur & consolantur ab ipso, ut messa-
bilem Dei circa se charitatem, pietatem, liberalita-
tem, ac dignationem nequaquam mirari sufficiat; at-
que tanta validitate elevantur & afficiuntur in DEV M. ut
præclaritate contemplationis, & præ servore dilectionis
divina deficiant, & a seipso alienemur, ac corpo-
re inserviantur, unde aqua gratia desuper influen-
t ferre vix queant, sicut DEO suum in eis continuau-
t influxum a seipso penitus desuant, atque in abysso
lucis aeternae in fonte divinitarum gloria infinita demers-
guntur, ac absorbuntur, & igne amoris divini quo-
dammodo consumuntur, sicutque dulcissime in DEO ob-
dormiunt, sollicitusq; repauant & conquiscent, quo-
usque hac gratia tam tollatur, & sibi ipsis relinquatur,
atq; ad solita exercitia remittantur. Tales tam e-
lelii à DEO dicere valent cum Propheta: Quia in
flammatione est cor meum, & renes mei commutati
sunt, & ego ad nihilum redactus sum, & nescivi. Item
que: Desecrit caro mea, & cor meum, DEVS cordis mei,
& pars mea Deus in eternum. Et rursus cum sanctissimo
Ieremias: Factus est sermo Domini in cordo meo
quasi igne exstinximus, clausimus in osib; meis, &
deseci, serue non subsistens. Hac ille.

De speciebus præterea infusis, tam intelligibili-
bus quam imaginariis, p[re]claræ Bernæ d[icit] Sem.
41. in Cantica, hoc fieri ministerio Angelorum
doce[re], dum inquit: *Aurum Divinitatis est fulgor, ax-
rum sapientia, que de sursum est.* Hoc auro fulge-
ria quadam quasi veritate signacula sponte[n]t se si-
guraturis hi quibus id ministerio est superni auricu[m]
atque interne anima auribus inseruntur. Quod ego
non posso esse aliud, quam texere spirituales quae
similitudines, & insipisci purissima divine sapiente
sensa anime contemplanti confessiū importare,
ut videat saltem perspectivam & in enigmate, quod
nondum vident illi atenui intueri facie ad faciem. Di-
vina sunt. & nisi expertis prossimis incognita, que
famur quod homino videlicet in hoc mortali corpore, si-
de adhuc habente statum, & nequam populata per-
spici substantia luminis, iam tamen interius p[ro]m-
terum contemplatio veritatis, partes suæ agere atra
nos, vel ex parte præsumi, ita ut sic ut a parte
aliqui nostrum, cui hoc datum desuper fuerit, illud ap-
postoli: *Nunc cognosco ex parte. Item: Ex parte co-
gnoscimus, & ex parte prophetamu.* Hac Be[n]edictus.

In hac verò sublimi contemplatione, in qua
veritas nudè conspicitur, quæ propriè visu intel-
lidualis dicitur, nullam conversionem mens ad
phantasmata intervenire, probabilissimum ex
mente D. Augustini superioris Libro, Cap. 1. &c.
in diecavimus.

C A P V T III.

*De contemplatione, quæ promanet ab habitu
scientie per se à DEU infusa.*

ALTIOREM adhuc contemplationis gradum
investigare contendimus, de quo, ut ipse
disceramus, operae premium erit aliq; ex princi-
piis Theologicis deducta premittere. Pro qua
Theologorum schola divi Thomae vestigia inhe-
rendo 3. part. quest. 9. 10. & 11. duplicitem infusum
scientis rationem excogitarunt: aliam per le-
giam verò, ut ipsi vocant, per accidentem infusam.
Eodem enim modo in eadem re philosophantur,
ac in virtutibus per le. & per accidentem infusam. Sci-
entiam per le infusam eam vocant, quæ si apte
natura postulata à solo DEO in anima produci-
nec illo modo labore proprio & exercitatione
nostra possit. comparati: quia & lumen ad cognoscendum,
& species intelligibiles ad representandum
aliorum sunt ordinis, quām polunt attingi
at comparari in hac vita mortali; excedunt enim
omnino modum humanū operandi, id est, one-
rem operationem à gratia habituali, aut donis eti-
am Spiritus sancti promanantem; ut si anima in-
fundenter species representantes quidditum
vel Angelum, vel naturam supernam utrumque
gratiam, aliosque habitus supernaturales Fidei, Spei
& Charitatis: includit enim hæc scientia lumen
supernaturale clarum & evidens, & species re-
presentantes res spirituales creatas, aut Angelicos
spiritus prout in se sunt; incrementas vero quantum
ex creatis supernaturali evidencia cognosci
possunt.

Hanc scientiam habuisse animam Christi, cum Angelico Doctore ubi supra communis Scholasticorum sententia tenet: cognovit enim anima Christi per hanc scientiam quidditative & intuitivè, ut Theologorum phrasi loquuntur, res creatas supernaturales in substantia aut modo per proprias eaurum species, & in proprio genere.

Verisimile etiam videtur, B. Virginē ea sc̄ētia